

SLOVENSKI NAROD

Izajača vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petit à 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati petit vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravnštvo: Knalova ulica štev. 5, prtljaje. — Telefon štev. 304.

Uredništvo: Knalova ulica štev. 5, I. nadstropje. — Telefon štev. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

70 letnica Havličkove smrti

Včeraj se je spominjal českoslovaški narod smrti enega svojih največjih sinov. Pred 70 leti je umrl Karel Havliček-Borovski, veliki češki narodni budilnik, publicist in novinar, čigar delo tvori danes podlago svobodne českoslovaške države. Povodom 70 letnice njegove smrti je izjavil predsednik Masaryk sledi:

„Havliček mi je bil narodni heroj, vzor in učitelj že na gimnaziji. Ako naj povsem, kaj sem pridobil iz citanja njegovih del, moram v prvi vrsti omeniti, da je Havliček utrdil v meni željo po izobražbi, osobito po politični izobražbi. Vse je povedano v njegovih zapovedih, naj vodimo pametno in dostojno politiko. S tem je v zvezi tudi Havličkovo naziranje o revoluciji. Spoznal sem, zakaj je zahteval v prvi vrsti revolucijo glav in src, torej revolucijo na polju naobraženosti, pa tudi hravtvenosti. Z golim nasiljem se da sicer spremeni politična moč in politični absolutizem, toda nasilje nam ne more jamiciti za reformistično, ustvarjajočo revolucijo. Zato je Havliček vedno naglašal vero v revolucijo glav in src.“

Kar pravi Havliček o radikalizmu in reakciji, se popolnoma strinja z njegovim naziranjem o revoluciji. Politiki brez politične naobraženosti skačejo z desne na levo in z leve na desno zato, ker nimajo dobro premišljenega programa. To so dilettanti prakse, ki ne vedo, kaj delajo in kaj bi morali delati. Kdor se smatra za svoja dejanja odgovornim pred Bogom in ljudimi, se ustvari na določenem programu in dela po njem. Tak politik ne bo zagrizen radical, niti zagrizen reakcijonar. On ne bo iskal tako zbrane zlate sredine, marveč se bo ravnal strogo po svojem programu.

Havliček je načelno sovražil vsako politiko od danes do iutri ali celo od minute do minute, to strašno konjunkturalno politiko, ki izvira iz omejenosti in strahu. To je metla vse politike, tudi demokracije. Politika, ki jo je propagiral Havliček, je moralno prepirčanje, ki omogoča Havličkovo maksimo: »To hočem — tega nočem!« Tako mora biti tudi naša politika. Havliček je obrnil Avstrijski hrbet že za časa avstro-madžarskega režima, kakor so storili vsi naši veliki budilniki. In v tem so nam s Havličkom vedno vzgled.

V teh kratkih besedah je povedano vse. Havličkov politični evangelij je posebno važen v sedanjih časih, ko se je razpasla v parlamentarnih državah usodna navada, da politiki menjavajo svoja načela in metode kar čez noč. Viharost in breznačelnost v politiki je prišla že tako daleč, da se smatra za nekako posebno zaslugo, ako zna politik spretno obračati plašč po vetrin in voditi ljudstvo za nos. Da tako politike ne more roditi dobrih sadov, je samo po sebi umetno.

Današnji dogodki v Beogradu

Beograd, 30. julija. V narodni skupščini in v predsedništvu vlade ni bilo nobenega dogodka. Ministrski predsednik Uzunović je sprejel po vrsti ministra dvora Jankovića, ministra saobraćaja Vaso Jovanovića, vojnega ministra Trifunovića in ministra za socijalno politiko Simonovića.

Semkaj je prisel na poslanik v Atenah Panta Gavrilović, ki bo poročal o poganjih med Grčijo in Jugoslavijo, ki se vrše v Atenah. Grčki zunanj minister Rufos je izjavil, da poteka poganja ugodno in brez zaprek. Razprave so tajne. Računa se, da bodo poganja zaključena koncem prihodnjega tedna.

«BALKAN» ZAČNE ZOPET IZHAJATI

Beograd, 30. julija. V kratkem prične novo izhajati »Balkan«, ki ga bosta izdajala novinarja Milan Komadinić in Vlado Ristić.

NOVA ŠUMSKA DIREKCIJA V BANJALUKI

Beograd, 30. julija. Iz Banjaluke počažejo, da je začela poslovati nova ustavljena šumska direkcija za bilaško in banjaluško okrožje.

EPIDEMIJE V RUSIJI

Moskva, 30. julija. Iz raznih krajev Rusije prihajajo poročila o razširjanju kuže in drugih načeljivih bolezni. Najprvo se je kuge pojavila na nekih krajih v Uralsku, kjer je pa niso mogli ometati. Nato se je razširila v kraje, ležeč ob Volgi. V mnogih krajih je fatalizem prebivalstva krv, da se zdravstveni ukrepi oblasti ne morejo izpeljati. V krajih, ki so bili poplavljeni, se je pojavil tudi tifus s kolero in špansko inuenco.

Skrivnosten odhod Ace Stanojevića

Aca Stanojević je iz Beograda nenadoma odpotoval. — Razni komentarji. — Razkol med radikalni neizbežen. — Avdijence na Bledu.

— Beograd, 30. julija. Znani radijski prvak in pomirjevalci Aca Stanojević je včeraj iznenada odpotoval, a niti najožji njegovih prijateljev ne vedo, kam. Na eni strani se zatrjuje, da je odpotoval na Bled, da poroča kralju o politični situaciji in o položaju v radikalni stranki, na drugi strani pa se zagotavlja, da se je odpeljal v Zajecar. V gotovih radikalnih krogih se celo trdi, da je Aca Stanojević odpotoval v Karlove Vary h Paščiu, da se že njim posvetuje o važnih političnih vprašanjih. Nenaden odhod vplivnega radikalnega pravaka je izvabil v vseh političnih krogih številne komentarje. V opozicionalnih vrstah so uverjeni, da se nahaja radikalna stranka pred popolnim razsolom, ker tudi Aca Stanojević ni uspel, da izgledi spor med Paščevci in njegovimi nasprotniki. Pričakuje se že v bližnji bodočnosti očitki razkol med obema skupinama, ki ga bodo občinske volitve, zlasti pa spor za beograjsko občino, le še pospešile. Tudi nenadni odhod notranjega ministra Boža Maksimovića na Bled se v političnih krogih še vedno živahnoma komentira. Splošno vlada prepričanje, da stojimo pred važnimi političnimi spremembami. V radikalnih krogih se

zatrjuje, da je Maksimović odpotoval do Bled, da poroča kralju o zadnjih dogodkih v Črni Gori, o sporih v radikalni stranki ter o notranjopolitičnem položaju. Pred svojim odhodom na Bled je imel notranji minister daljšo konferenco z ministrskim predsednikom Uzunovićem ter s svojimi ožjimi političnimi prijatelji, zlasti z dr. Srščićem.

— Bled, 30. julija. Včeraj popoldne je prisel na Bled v svojem avtomobilu notranji minister Boža Maksimović, ki je bil takoj po svojem prihodu sprejet v avdijenci pri kralju, kateremu je poročal o resortnih zadevah svojega ministarstva. Po avdijenciji se je za eno uro ustavil v hotel »Toplice«, nato pa se zopet z avtomobilom vrnil v Zagreb in tam v Beograd. — Sinoči sta prispevala na Bled tudi ministra agrarne reforme dr. Šibenik in predsednik radičevskega kluba Pavle Radić, ki sta se nastanila v hotelu »Toplice«. Danes popoldne ob pol 11. uri sta bila oba skupno sprejeti v avdijenci pri kralju. Avdijenca je trajala pol ure. Popoldne ob treh oboz zopet odpotojela, minister Šibenik v Beograd, Pavle Radić v Zagreb.

Volilni teror v Južni Srbiji

Davidovićevi prejemajo iz južnih krajev skoro neverjetne vesti o radikalnem teroru. — Papirna okrožnica notranjega ministra. — Protestni shod v Beogradu.

— Beograd, 30. julija. Iz notranjosti Srbije prihajajo vedno gorostastnejša poročila o volilnem teroru, ki ga vrše radikalni eksponenti nad svojimi političnimi nasprotniki. Radikali napečajo vse sile, da obdrže svoje pozicije, ki so se ponekod zelo omajale, ker vlada veliko nezadovoljstvo s sedanjo politiko radikalne stranke. Nahajši teror izvajajo na pristaže Davidovićeve stranke, ki si prizadeva, da pri predstoječih občinskih volitvah v zmislu zakona ter naprom vsem strankam enako pravico. Prepovedano je vsako zlorabljanie državne oblasti v korist kakake stranke. Notranji minister opozarja, da se morajo državni organi vzdrževati vsakega vplivanja na kandidate ter da morajo vsem strankam dovoliti svobodne volilne shode. Končno opozarja notranji minister velike župane, da bodo odgovorni za vsako protizakonitost, zlorabo ali nasilje, ki se bo dogodilo na njihovem področju.

— Beograd, 30. julija. Vesti o nečuvanem volilnem teroru in brezmejnem nasilju v notranjosti Srbije so izviale v Beogradu živahen odmet. V opozicionalnih krogih se o tem največ razpravlja in vrše se posvetovanja, kako napraviti teme nezmožnemu stanju konec. Novinari so se z ozirom na tevesti obrnili na ministrskega predsednika Uzunovića ter ga vprašali, kaj namenava v tem pogledu podveti. »Pa videt čemo,« je odgovoril g. Uzunović, skomignal z rameni in odšel.

Višek volilnega terorja so dosegli radikalni v občini Podnočane pri Bitolju, kjer je bil davidovičarski kandidat za župana kratkomalo ubit. Trije maškinari napadalci so ga v zasedi počakali in ga umorili. Leta 1913 je bil v isti občini ubit demokratski kandidat Nikolja Stržović. Veliki župan izjavlja, da so uboj izvršili razbojniki. V Požegi v užičkem okraju so neznani zlikovci napadli poslanca Simo Djukića (dav.) pred njegovo hišo. V pretepu so ga zabodli v prsa, tako da je po meniju zdravnikov malo upanja, da bo ostal pri življenju.

Kandidata za župansko mesto v občini Gornji Matijevac, Stevana Ničetića je srezki poglavar zaprl, pozneje pa na protest zopet izpustil, toda prepovedal mu je sestavljanje kandidatne liste in vsako udeležbo pri volitvah.

Višek volilnega terorja so dosegli radikalni v občini Podnočane pri Bitolju, kjer je bil davidovičarski kandidat za župana kratkomalo ubit. Trije maškinari napadalci so ga v zasedi počakali in ga umorili. Leta 1913 je bil v isti občini ubit demokratski kandidat Nikolja Stržović. Veliki župan izjavlja, da so uboj izvršili razbojniki.

V Caribrodu je bilo včeraj arretiranih deset meščanov, za koje trde, da so vzdrevali tajne zveze z makedonsko-pologačimi. Iz neradikalnih krogov se zatrjuje, da gre le za nezaslišan volilni teror. Vsi arretiranci, ki so jih brez zasluga in preiskave zaprli, so nameč politični nasprotniki radikalov in vplivni meščani, ki bi lahko pritegnili za seboj mnogo glasov. Opozicionari poslanci so radi tega postopanja vložili v Bledu Davidović, Kosta Jovanović in Kosta Kumanudi. Slični shodi s bodo vrsili v vseh večjih krajih Srbije.

Stepan Radić pred sodiščem

— Zagreb, 30. julija. Danes se je nadaljevala razprava o tožbi, ki jo je vložil bivši poddirektor zagrebške železniške direkcije Ivan Franič-Požeganin proti Stepanu Radiču radi žaljenja časti. Stepan Radić je svoječas očital Franiču v svojem »Domicu«, da zatemarja svoj poklic in da zlorabi svoj položaj za svojo stranko. Danes so bile zaslisanje Radičeve priče dr. Stepan Košutić, ing. Avgust Košutić, dr. Juraj Krnjević in posl. Josip Čizmeković. Prva dva sta potrdila, da je poddirektor Franič dejansko opravil med službo strankarske posle, vodil korespondenco v strankarskih zadevah in s tem zatemarjal svoj poklic. Ker sta nadaljni dve priči Pavle Radić in minister dr. Šibenik odstopna na Bledu, je bila razprava nato ponovljena odgođena.

NAZIVI POLITIČNEGA URADNIŠTVA

— Beograd, 30. julija. V upravnih strokih notranjega ministarstva bodo odslej za oblastne uprave veljali sledeči nazivi in položaji: veliki župan, pravni referent, šefi oddelkov, oddelni svetnik, tajnik županije, sreski poglavar, sreski pristav, sreski pripravnik in činovnik.

NADURNI HONORARJI PROFESORJEV

— Beograd, 30. julija. Glavna kontrola je izdala glede izplačevanja honorarjev nastavnikom srednjih šol slednji sklep: na honorarje za ure preko odmerjenega števila v mislu odredbe ministarstva prosvete imajo pravico samo nastavniki srednjih šol z direktorjem vred. Izvzeti pa so šolski nadzorniki, inspektorji in ostalo člane prosvetnega ministarstva.

Verski boji v Mehiki

1. avgusta zapro vse cerkve. — Država hoče vse cerkveno premoženje zapleniti. — Ameriški katoličani zahtevajo intervencijo Združenih držav.

London, 30. julija. »Times« poročajo iz Newyorka: Notranji minister Mehike, Tesada, je izdal na vse politične organe okrožnico, v kateri poziva, da prevzamejo vse cerkve, ki bi jih zapustili odgovorni cerkveni funkcionari. Po njenem mnenju so vse cerkve last vlad, ki so bile enostavno prepustene in izposojene verskim ustanovam. Čim se ne uporabljajo, naj se vrnejo vlad. Cerkev, ki jih namerava vlada zaseči, predstavljajo vrednost pol milijarde dinarjev. Se večja je vrednost umetniških bogastev, ki se nahajajo v mehikanskih cerkvah.

Policija nadaljuje z aretacijami. Včeraj je zaprla 45 članov zveze za obrambo verske svobode. Nadškof glavnega mesta Mehike je težko obolel. Živčni napadi zadnjih dni so mu popolnoma omajali zdravje. 5000 žen in otrok je udružilo v katedralo, da bi sprejeli obhajilo. Naval in gneča sta bili tako veliki, da so se štirje otroci zadušili.

Poostrevitverskega boja v Mehiki je izvabila med katoličani Združenih držav veliko razburjenost. Casopis zahteva, naj opusti predsednik Coolidge svoje dosedanje neutralno stališče, kar pa je malo verjetno, ker bi se z vsako intervencijo v korist mehikanskih katoličanov hudo zameril protikatoliški

SUROGAT ZA ŠPANSKI PARLAMENT

— Madrid, 30. julija. Primo de Rivera pripravlja novo politično institucijo, ki naj bi predstavljala nekaj originalnega. To bi bila neke vrste posvetovalna korporacija, preko katere bi meščanstvo sodelovalo pri državnih poslih. Ta korporacija ne bi posmehala parlamenta, ker je je parlamentarizem povod odpovedal, zlasti pa v Španiji. Sposobi in pošteni meščani bodo dobili gotove pravice in dolžnosti in sicer pravico, interpellacijo in intervencijo. Nova institucija bo ustanovljena po vsej priliki že jeseni.

NEURJE NA ITALIJANSKI RIVIJI

— Genova, 30. julija. Ob vsej italijanski rivieri je besen včeraj strahovit vihar, kateremu je sledila ploha s točo. V Genovi je bil mahoma ustavljen ves promet. Radi nekega defekta v električni centrali so ugasile vse luči in zastala cesta železnica. Vihar je lomil strehe, dimnike in okna ter je povzročil ogromno škodo. Po doseglih poročilih je burja zahtevala tudi mnogo človeških žrtev. Letoviščari so v velikem številu zapustili kopališča ter odhajajo domov.

Iz domače kronike

Drzen vrom v blagajno kamniške postaje, kjer pa so vložili v noči na torek napravili prav dober plen s tem, da so izropali blagajno, in dajše v naslednji noči poskušali vrom v davčni urad v Logatec jasno kaže, da imajo varnostne oblasti zopet opravila izredno prevejano in drzno vložilno družbo. V sredo se je odpeljal v Logatec višji kriminalni nadzornik g. Ljubič, kateremu je bila poverjena naloga, da najte sledi za svedoči. Uspeh njegove preiskave na tlu mesta je bil tolik, da se lahko z vso sigurnostjo računa, da se nahajajo svedoci v Ljubljani oziroma vsaj dva člena družbe, dočim se je tretji umaknil čez mejo takoj po ponovrečenem vrom.

V Ljubljano sta prišli pred nekaj dnevi iz Splita dve elegantni »sladki devici« Slovenci, ki sta pa slovenčino sicer že pozabili, a so jima bili Slovenci vendar vseč. Ljubljaničani še nekem tukajšnjem hotelu in uganjali par dni »svoje spaze«. Včeraj na včeraj sta predstavili celo malo črno, nenačoma da nudi obojestransko zanimljiv prizor. V sobi so bili ženske in moški. V sobi sta bili Slovenci in par zgodovod, običen precej po domače, v sobi pa sta gledali dve dostojni dami v spremstvu dostojno

Posvetovanje uradniških organizacij

Skel zastopnikov Osrednje zveze državnih načelnikov iz upokojencev, da morajo državni uradniki izstopiti iz vseh karitativnih, humanitarnih, kulturnih, športnih in drugih nestanovskih organizacij, tvori v javnosti predmet živahnih debat in komentarjev. Tudi sročni informativni sestanek, ki ga je sklical O. Z. in na katerega so bile vabljene zlasti tudi pri O. Z. nevčlanjene organizacije državnih načelnikov, je bil edino posvečen temu sklepu. Rezultat živahne in nad dve urami trajajoče debate je bil v bistvu negativen, ker se zastopniki nevčlanjenih organizacij niso mogli decidirano izjaviti niti za niti proti bojkotnemu sklepu, ker niso imeli od svojih odborov potrebnih pooblastil. Na sestanku se je tudi podprtvala potreba revizije sklepa O. Z., za katerega je 24. t. m. pri Mraku glasovalo 27 organizacij od 32.

Sestanek je bil dobro obiskan. Zastopnik je bilo okoli 50 organizacij državnih načelnikov, zlasti železničarji, poštarji, sodniki, profesorji, učitelji itd. Sestanku so prisostvovali tudi zastopniki organizacij iz Maribora, Celja, Kranja in Kamnika.

Predsednik O. Z. g. Maks Lillek je otvoril sestanek in naznani, da so v O. Z. včasih organizacije v soboto dne 24. t. m. skovali soglasja sprejeti sklep glede izstopa državnih načelnikov iz vseh nestanovskih društev. Ta sklep je za člane O. Z. obvezen, toda O. Z. doslej se ni dala nikakih navodil za izvedbo sklepa.

Glavni tajnik O. Z. g. Joža Belš je nato informiral načnike o vsebinski sklepa. Razvila se je nato živahna debata. G. Ivan Dermota se je v imenu nižjih držav, uslužbenec izjavil solidarnega z O. Z. V imenu jugoslovenskih načionalnih železničarjev je g. Ivan Deržič

izjavil, da nima pooblastila se pozitivno ali negativno izjaviti k sklepu. Sklep sam pa je bil le udarec v vodo, če ni popolnega soglasja med uradništvom. G. Gregorka je kot zastopnik Udrženja železničkih uradnikov solidaren z O. Z. v borbi proti redukciji draginjskih dokladov, je pa proti sklepu, da morajo uradniki izstopiti iz društva. V debatu so posegli tudi zastopniki poštarjev: gg. Wolf, Tilen Eppich, Staut, Jakše in Zupanc, ki so solidarni z O. Z. v borbi za pravice uradništva. V imenu političnoupravnih uradnikov je govoril g. dr. Narte Velikonja o parlamentarizmu. Večina govornikov ni podala nikakih obveznih izjav k sklepu.

G. Maks Lillek je nato odredil glasovanje. Proti sklepu je glasoval g. Gregorka za Udrženje železničkih uradnikov, drugi zastopniki večinoma niso glasovali.

Zato je bil sprejet le poziv na organizacije, nevčlanjene v O. Z., da pristopijo k enotni fronti uradništva in se tako sestavijo enotni obrambni predlogi, ki bodo predloženi kongresu Glavnega uradniškega saveza.

V uradniških krogih se živahno razmotrovajo tudi razne druge metode borbe uradništva proti vladni. Zanimiv je predlog, naj se organizira bojkot tobačne monopolske. Ako bi se državni načenci vzdržali kajenja ali pa se vsaj omemili, recimo na polovico, bi v mnogih slučajih prihranili več, kakor znaša znižanje plač. Vlado pa bi s tem neprimereno boli udarili kakor s kakršnimi drugim sredstvom, zlasti še z bojkotom narodnih društev, za katerega bi se današnji mogotci bore malo zmenili.

Dogodki križem Jugoslavije

Pogrešanega Šumana še niso našli. — Aretacija zverinskih staršev. — Tihotapska afera v Vojvodini. — Ponesrečen beg razbojnnikov iz ceticinskih zaporov.

Včeraj smo poročali, da je izginil v Kamniških planinah mediciniec (ne tehnik) Pavle Šuman. Oblasti so odredile vsestransko poizvedovanje in iskanje, toda doslej brezuspešno. Rešilne izvidnice, sestosteče iz domačih turistov in vodnikov so preiskale vsa nevarna mesta, kjer se običajno dogajajo nesreče, toda najti ni bilo nobenega sledu.

Ponesrečeni Šuman je hotel, kakor se naknadno poroča, 22. t. m. proti včeretu preko Mrzle Gore v Logarsko dolino k starišem, ki so bili tam na počitnicah. Šuman je bil navdušen in držen turist, vendar pa pravijo njegovi prijatelji in znanci, da se ni nikoli podajal v nevarnost. Zato je tem manj razumljivo, kako se je mogel podati na nevarno pot proti včeretu. Bržkone ga je navdušenje za lepo naravo pognalo v prerni grob. Za starišje je ta udelec ispod temu hujši, ker je stal Šuman pred končnimi izpitimi, za katere se je pridno pripravljal.

V Vojniku so zaprli zakonca Jakoba in Marija Haložan, ki sta osušljena, da sta zakrivila in nečloveškim pretepanjem smrt svojega dveletnega sinčka. Naselila sta se šele pred kratkim v Vojniku, kjer sta kupila neko posestvo. Dne 23. t. m. je prišel Haložan v župnišče ter naznani, da je njuj otrok nenadoma umrl. Pri mirziju je naročil krsto ter mu zabičal, naj jo takoj napravi, če da je otrok umrl na nalezljivi bolezni in ga mora takoj pokopati. Mirziju se je to zdelelo sumljivo in je zadevo prijavil orožništvo, ki pa je tudi že od nekaj druge strani prejelo ovadbo, da je otrok umrl nasilne smrti. Radi tega je sodna komisija truplo raztelesila, pri čemer so zdravnikи dognali, da je otrok umrl radi zastrupljenja krvi. Med tem sta zakonca izginila iz Vojnika in odšla v Ptuj. Uvedena preiskava je dognala, da sta otroka zverinsko preteplala. Sosedje so ponosili slišati vpitje otroka, ki je bil često ves prebit. Opazili so na otroku črne lise in podplutne. Sosedje so se zgradili nad zverinskim ravnanjem staršev in jih često svarili, naj postopajo z otro-

kom bolj človeško. Dosegli pa so baš nasprotno, ker sta potem otroka še huje pretrpela. Ko sta prispevali v Vojnik, je bil otrok popolnoma zdrav in čil, pozneje pa je začel vidno pešati. Zverinske starše je orožništvo takoj po povratku v Vojnik arterialno in oddalo v celjske zapore. Ljudstvo se nad tem zločinom zgraža in zahteva za zverinske starše najstrožjo kazeno. Kaj je bilo vrok temu nečloveškemu postopanju z nedolžnim otrokom, bo dognala še preiskava.

Pred dnevi smo na kratko poročali, da so oblasti v Somboru odkrile veliko tihotapsko afero, v kateri je vpleteli tudi več železničnih in carinskih uradnikov. Preiskava, ki se je izvršila z vso naglico, je prinesla na dan senzacijalne stvari.

Carinske oblasti so že dalje časa opazovale ženo uradnika Mezeija, ki se je pogosto vozila na Madžarsko in od tam vracala z velikimi kovčki. Na povratku v našo državo pa se je vozila vedno preko Aragjelovca, kar je še bolj utrdilo sum, da hodi po nepoštenih poteh. Končno so jo carinske oblasti prijete in njenem prtljago, ki jo je iz Aragnjelovca poslala v Sombor, preiskale. V kovčeh so našli utihotapljeni svilo. Mezejevo so zaprli.

Teden je prispel v Sombor generalni ravnatelj carin dr. Šmid, s nekaterimi višjimi carinskimi uradniki. Preiskava je dognala, da je tihotapstvo omogočil carinski uradnik Stojkov v Aragjelovcu. Tihotapstvo je izvrševala Mezejeva vedno le takrat, kadar je bil v službi Stojkov, s katerim je bila dogovorjena. Kolikor se je moglo doslej negotoviti, je Mezejeva v tihotapljilu 1600 kg svile, ki jo je načiv pošiljal v Omislj, kjer so postavile letos dve baraki ter ustavonile tako prvo stalno slovensko mladinsko kolonijo ob morju.

Zeleti bi bilo, da bi vsa javnost Kolo pri tej akciji izdatno podpirala, kajti vse je v zvezi z ogromnimi stroški, katere vidi samo oni, ki sodelujev in ima vpogled v to veliko delo. Izdatno je podprla akcijo mestna občina ljubljanska, ki je uvedila njen veliko potrebo. S podporo mestne občine je bilo poslanih v obe ferjalni koloniji 30 najbolj potrebnih in siromašnih otrok.

Da se je omogočila udeležba v koloniji tudi otrokom ovinh slojev, ki lahko plačajo oskrbne stroške za otroke, a ne morejo s celo rodbino k morju, so bili sprejeti tudi otroci ovinh staršev, ki so se prijavili ter plačali oskrbne stroške v znesku 600 Din za mesec. Tozadnevine prijave je sprejemal mestni magistrat in so bile zelo številne. Začel se ni moglo ugoditi vsem številnim prisilcem radi pomanjkanja prostora. Sprejeti so bili samo oni otroci, katere je izbral zdravnik. Stevilne prijave so pa najlepši dokazi, kako je bila ta akcija potrebna in da ji je v bodoče trebu posvetiti še mnogo več pozornosti. Obe koloniji sta bili namejeni predvsem ljubljanskim otrokom, jačilo pa se je tudi veliko število otrok z deželi, ki so tudi potrebeni zdravljenja v morzem skrbi. Tudi za te bo treba v bodoče skrbeti: bila bi načaga večjih podeželskih

tipal, vzel je klobuk z glave, razpel lase in iskal pod njimi, toda bodala le ni našel. Tu je začul, da nekdo prihaja po stopnicah hiše navzdol in naglo je smuknil na ulico ter izginil za prvim ogrom.

Grant je naslednje jutro zgodaj vstal. Niegova obleka, ki jo je čez noč na široko razpel, se je bila posušila. Plačal je hotelski račun in odšel v mesto. Ker ni vedel, ali so jo paropari pobrali iz Harwicha nazaj v London, je bil zelo oprezen. Tačko ob osmih zjutraj je stopil v puškarsko prodajalno in si kupil samokres, kajti na svojo veliko žalost je bil svoj revolver puštil v Londonu. Niti v sanjah ne bi bil prisilen na misel, da mu preti v Harwichu kaka nevarnost. Od puškarja je stopil v Midlansk banko, vprašal po goštu Smitiu in temu izročil listek, ki ga je bil načel v skatljici. Ta mu je čez par trenutkov prinesel malo usnjeno torbico, ki je bila zapecaten. Grant je odkrušil pečat in torbico odpril. Imela je dva predala. V enem predalu se je nahajalo skrivnostno bodalo indijskega princa, v drugem pa cel kup najkrasnejših draguljev. Grant je po poslalu, ki mu ga je bil v Los Angelesu pokazal direktor Centralnega detektivskega urada, takoj spoznal, da so to dragulji Mr. Deckerja. Nelly je torej odšla z drugimi dragulji in to je bilo Grantu ravno prav, kajti na ta način je lahko vrnil dragulje potom Centralnega urada Deckerja. Stopil je k ravnatelju Midlandske banke in ga vpra-

šal, ali ne bi hotela banka poslati te dragulje v Ameriko na naslov detektivskega urada, kot kojega uradnik se mu je legitimiral.

»Gotovo da, je odvrnil direktor. Sestavila bova seznam teh draguljev. Prihodnji teden potuje eden uradnikov načne centralne v Londonu in New York. Ta jih lahko vzame s seboj.«

Grant in ravnatelj banke sta v dveh izvodih sestavila točen seznam draguljev in Grant je dobil potrdilo, da jih je predal, da se pošlje na Centralni detektivski urad v San Franciscu.

Iz banke se je podal Grant v kvarno, da si nekoliko odpočije. Nelly si je kavu, prižgal cigaret in se usedel tako, da je bil s hrbotom proti steni, kajti za vsak slučaj je moral biti vedno pripravljen. Vzel je časopis v roke in z velikim začudenjem našel na prvi strani z debelimi črkami natisnjeno naslov:

»Skrivosten umor.«

Ko je začel citati članek, je postal ves razburjen, kajti v časopisu je stalo sledeče:

»Ko je včeraj zvečer Mr. Jopson odšel ob pol desetih iz svoje hiše v Greenwich Street 28, je našel v veži na tleh ležeč žensko, ki se ni ganila. Tako na tleh mesta došla policija, ki jo je bil poklical, je dognala, da je bila ženska zabodenja v hrbot. Umor pa načrpal še bolj skrivosten dejstvo, da so našli poleg nje na tleh pločevinasto

škaljico z dragulji velike vrednosti. Nihče v bližini ni niti videl, niti slišal kaj izrednega. Žensko so prepeljali v mrtvaničo, kjer so jo še ponosili načrno preiskali. Listine niso našli pri njej prav nobenih, potom katere bi bilo mogoče dognati njen osebnost. Pač pa je imela robec, v katerem je bilo vezeno ime Nelly, kar je vsekakor krasno ime skrivnostne žrtve. Zdravniška preiskava je dognala, da ji je bil smrtni udarec zadan z dolgim, a ozkim in zelo ostrim bodalom, in da se je morile moral spoznati na svoji posel, kajti zadel jo je med dvema rebroma naravnost v srce. Kolikor se da soditi po čeveljih v klobuku, je neznanca moralna priti iz Amerike, kajti oboje je kupljeno pri tvrdkah v New-Yorku. Baje so to žensko videli včeraj v družbi nekega moškega na kolodvoru in v mestu in njegova aretacija bo gotovo prinesla malo luči v ta zagonetek slučaja.«

Policija domneva, da je zločin v neposredni zvezi z delovanjem tolpe Indijcev, ki je bila sročna na naslov detektivskega direktorja. Z radovednostjo je Grant stopil naprej in našel v njem nadinspekto. Kerrya samega. Uradnik je zaprl vrata za njim in ostala sama v sobi. Kerrya je bil velik možak, plecat in močan, njegove oči so bile sive in se blestale kot brušeno jeklo. Imel je svetlordeče lase in brke enake barve. Po obrazu je bil ves pikast. Grant je v veselju pogledal krasno postavo svojega detektivskega tovarša.

Ni čakal dve minut, ko ga je uradnik poklical in ga peljal skozi tri sobe v elegantno pisarno. To je bila soba poštevškega direktorja. Z radovednostjo je Grant stopil naprej in našel v njem nadinspekto. Kerrya samega. Uradnik je zaprl vrata za njim in ostala sama v sobi. Kerrya je bil velik možak, plecat in močan, njegove oči so bile sive in se blestale kot brušeno jeklo. Imel je svetlordeče lase in brke enake barve. Po obrazu je bil ves pikast. Grant je v veselju pogledal krasno postavo svojega detektivskega tovarša.

»Ona velika hiša tam-le na oglu trga,« se je glasil odgovor.

Ko je Grant stopil na policijo, je želel govoriti z detektivskim inspektorjem Kerrjem iz Londona.

»Prišel sem v zadevi umora, ki se je zgodil včeraj zvečer; in pomoli je uradnik svojo vizitko.«

Ni čakal dve minut, ko ga je uradnik poklical in ga peljal skozi tri sobe v elegantno pisarno. To je bila soba poštevškega direktorja. Z radovednostjo je Grant stopil naprej in našel v njem nadinspekto. Kerrya samega. Uradnik je zaprl vrata za njim in ostala sama v sobi. Kerrya je bil velik možak, plecat in močan, njegove oči so bile sive in se blestale kot brušeno jeklo. Imel je svetlordeče lase in brke enake barve. Po obrazu je bil ves pikast. Grant je v veselju pogledal krasno postavo svojega detektivskega tovarša.

Da je ta umor v zvezi s tolpo Indijcev, dokazuje tudi to, da so včeraj opazili v našem mestu avtomobil, v katerem so sedeli trije temnopoliti možje in s pajčolom zastrila dama.«

Ko je Grant prečital članek, je takoj spoznal, da se mora nemudoma poti na policijo, da stvar razjasni, kajti ce sam ne bi šel, bi bil gotovo v teku dopoldneva aretiran, pa naj se že skrje kamorkoli, posebno, ker je svetovnoznamen Kerry, najznamenitejši londonski detektiv, sam preiskaval slučaj. Grant je plačal kavo in vprašal natakarja, kje se nahaja policijska direkcija.

»Ona velika hiša tam-le na oglu trga,« se je glasil odgovor.

Ko je Grant stopil na policijo, je želel govoriti z detektivskim inspektorjem Kerrjem iz Londona.

»Prišel sem v zadevi umora, ki se je zgodil včeraj zvečer; in pomoli je uradnik svojo vizitko.«

Ni čakal dve minut, ko ga je uradnik poklical in ga peljal skozi tri sobe v elegantno pisarno. To je bila soba poštevškega direktorja. Z radovednostjo je Grant stopil naprej in našel v njem nadinspekto. Kerrya samega. Uradnik je zaprl vrata za njim in ostala sama v sobi. Kerrya je bil velik možak, plecat in močan, njegove oči so bile sive in se blestale kot brušeno jeklo. Imel je svetlordeče lase in brke enake barve. Po obrazu je bil ves pikast. Grant je v veselju pogledal krasno postavo svojega detektivskega tovarša.

Načrpal še bolj skrivosten dejstvo, da so našli poleg nje na tleh pločevinasto

škaljico z dragulji velike vrednosti.

Nihče v bližini ni niti videl, niti slišal kaj izrednega. Žensko so prepeljali v mrtvaničo, kjer so jo še ponosili načrno preiskali. Listine niso našli pri njej prav nobenih, potom katere bi bilo mogoče dognati njen osebnost. Pač pa je imela robec, v katerem je bilo vezeno ime Nelly, kar je vsekakor krasno ime skrivnostne žrtve. Zdravniška preiskava je dognala, da ji je bil smrtni udarec zadan z dolgim, a ozkim in zelo ostrim bodalom, in da se je morile moral spoznati na svoji posel, kajti zadel jo je med dvema rebroma naravnost v srce. Kolikor se da soditi po čeveljih v klobuku, je neznanca moralna priti iz Amerike, kajti oboje je kupljeno pri tvrdkah v New-Yorku. Baje so to žensko videli včeraj v družbi nekega moškega na kolodvoru in v mestu in njegova aretacija bo gotovo prinesla malo luči v ta zagonetek slučaja.«

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 30. julija 1926.

— Današnji številki »Slov. Naroda« smo priložili naročilne dopisnice za Vodnikovo družbo. Apeliramo na vse naše cenejne narocene, da pristopijo k Vodnikovi družbi, ker je članarina 20 Din jako malenkostna. V primeru pa, da ste že član te družbe, Vas prosimo, da agitirate pri svojih prijateljih ali znanih, da pristopijo kot člani k tej družbi. — Rok za priglaševanje poteče 7. avgusta t. l. — VODNIKOVA DRUŽBA.

— Stipendije finančnega ministrstva. Finančno ministrstvo je sklenilo, da se razpišejo v novem šolskem letu stipendije na sledečih šolah: 10 na geodetsko - kulturno-tehnični fakulteti v Zagrebu, 20 na geodetskem odseku v Ljubljani, 80 na geometrijskem odseku srednje tehnične šole v Beogradu in 40 na geometrijskem odseku v Sarajevu. V Zagrebu in Ljubljani se bodo sprejemali kot stipendisti samo redni služitelji, v Beogradu in Sarajevu pa tudi absolventi 6 razredov srednje šole. Kandidati morajo podpisati izjavo, da bodo solo redni končnici in da ostanejo v službi generalne direkcije katastrof, najmanj šest let. Prošnje je treba vložiti do 20 septembra.

— Akcija železničarjev. Centralni odbor UJŽ sklice te dni v Beograd izredno sejo, na kateri bo razpravljal o vladnem sklepu glede znižanja draginjskih dokladov. Na seji bo sestavljena obširna spomenica, ki jo predložijo odbor prometnemu ministru. V spomenici bodo železničarji zahtevali, naj vlada olaiša njihov položaj, ki je postal po znižanju draginjskih dokladov še bolj neznanos, kar je bil dosel.

— Naknadni krediti za železnice. Generalna direkcija železnic je zahtevala od finančnega ministra, naj čim prej odobri naknadni kredit v znesku 100 milijonov dinarjev, ki so potrebni za izplačilo prejemkov železničnih delavcev. Ako bo ta kredit dovoljen, ne pride do nameravane redukcije železničnih delavcev. Finančni minister predloži to zahtevo ministrskemu svetu.

— Število volilcev v Trgovsko-obrtno zbornico v Ljubljani. Včeraj smo objavili statistiko volilcev v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo. V mestu Ljubljani, ki voli 12 zbornicnih svetnikov in ravnotoliko namestnikov, znaša število volilcev 2410, ki se razdeli na tri odseke. Trgovski odsek steje 1072 volilcev in sicer: 1. kategorija 159, 2. kategorija 274, 3. kategorija 178 in 4. kategorija 461. — Obrtni odsek steje 1248 volilcev in sicer: 1. kategorija 174, 2. kategorija 146, 3. kategorija 253 in 4. kategorija 675. — Industrijski odsek ima 90 volilcev in sicer: 1. kategorija 15, 2. kategorija 37, 3. kategorija 28 in 4. kategorija 10 volilcev.

— Železnični promet na vseh progah zoper vzpostavljen. Ministrstvo za promet je sprejelo poročilo, da je železnični promet na vseh progah, ki so bile vsed poplav poškodovane, zoper vzpostavljen. Ponokod je zaenkrat otvoren še samo osebni promet, vendar pa bodo vsa dela v par dneh končana ter nato otvoren celokupni promet. Škode, povzročene na železničnih progah, presegajo 50 milijonov dinarjev.

— Potreba remedur! Plesojo nam: Odkar se je v Rušah ustanovila in začela obravarti znana tovarna za dušik, je ta lepa in nekoc priljubljena Dravska dolina izgubila mnogo na privlačnosti. Iz tovarne uhiha namreč gost dim, ki ga tvorita pepel in prah sečganega apneca. Ruška kotlina je stalno zavita v to meglo, ki uničuje tudi poljske kulture. Gozdovi ob Dravi so že vsi pobleni in se je batiti, da propadajo. Tudi poljski sadeži v okolici tovarne ne uspevajo, ker so dobesedno pokriti od tegega apnencem prahu. Nekoč je bil ta del Dravske doline, zlasti v Rušah, priljubljeno letovišče, ki so ga v velikem številu posečali tudi Dunajčani. Vsi ti gospodje so sedaj izostali. Ob zgradbi tovarne je bilo določeno, da mora podjetje nabaviti napravo za ujemanje prahu in pepela, a to se doslej vključno ponovnim opominom še ni zgordilo. Bilo bi umestno, ako bi se za stvar končno zavzele tudi poklicane oblasti. Ista tvrdka ima n. pr. silno tovarno tudi na Tirolskem, toda tam so jo zabranili vsako obravartovanje, dokler ni namestila omerjene naprave. In sedaj je tamnošča Čista, kakor da bi tovarne sploh ne bilo. Zakaj se tudi pri nas ne izvede, je povsem nemilivo.

— Fotoamaterska konkurenca. V povzdro fotografiskega sporta razpisuje Avtomobilski klub sedem daril za najboljše amaterske posnetke Ljubljanske ceste, odnosno gorske ocenjevalne vožnje na Ljubljani. Predmet je v tem okviru poljuben, vendar pa se bo pri dodelitvi daril oziralo v prvi vrsti na posnetke, ki predstavljajo interesante sportne momente za časa ocenjevalne vožnje. Prvo darilo je 300 Din za najmanj štiri posnetke, drugo Din 200 za najmanj tri posnetke in tretje do sedme po Din 100 za vsaj en posnetek. Posnetke je vposlati sportni komisiji Avtomobilskoga kluba kraljevine SHS, Sekcija Ljubljana, v Ljubljani, Kongresni trg 1/1, najkasnejše tekom enega tedna po izvršeni tekmi s točnim napisom posliljatev. Nagrajeni posnetki postanejo klubova last. Vsi gg. amaterji, ki imajo namen udeležiti se gorajo konkurenco, se naprošajo, da se prijavijo najkasnejše do 5. avgusta v tajništvo Avtomobilskoga kluba, Sekcija Ljubljana, v svrhu izbiranja prostora in podelitev tozadneve legitimacije, na podlagi katere bo imel udeleženec prost vstop.

— Na mednarodnem kongresu fiziologov v Stockholmumu bosta zastopala našo državo predekanc medicinske fakultete v Beogradu dr. Burian in prof. dr. Jurčič. Dr. Burian bo na kongresu demonstriral nove aparate, ki so jih konstruirali naši strokovnjaki in ki značajo lep napredok na polju fiziologije. Je to zoper nov primer, da se naši strokovnjaki v mednarodnem svetu vedno bolj uveljavljajo.

Slavnostno akademijo priredi v Kranju odbor za odprtje spomenika kralju Petru I. v soboto, dne 31. julija, točno ob 21. uri v gledališki dvorani »Narodnega doma«. Na sporednu sta dva ženska zborja s spremljanjem klavirja, po en moški in mešani zbor, po dve solo-točki za sopran oziroma bas, poleg tega izvaja orkester tri skladbe. Takoj po uverturi slavlju primeren govor. Cene prostorom so običajne. Na slavnostni akademiji sodelujejo čitalniški pevski zbor in godbeni odsek. Izbran in raznolichen koncertni spored nudi poslušalstvu prav zadovljiv glasbeni užitek. V nedeljo dopoldne zapoje pomnožen čitalniški pevski zbor takoj po odprtju spomenika dr. Čerinove kanči »Domu«.

— Himen. V Ratečah na Gor. se je univerzitetni asistent dr. Valter Bohinc posredoval z gospodinom Lenicom Miljanarjevo, absolventu filozofske fakultete v Ljubljani.

— Razpis učiteljskih mest. Po naročilu ministrstva za prosveto se razpisuje na novoustanovljeni dvorazredni osnovni soli v Dalnji vasi-Laverci pri Ljubljani služba šolskega upravitelja in ena služba za učitelje. Prošnje naj se vlože najkasnejše do 8. avgusta pri pristojnem šolskem upravitelju.

— Nakup bikov za Južno Srbijo. Prihodnji teden bo nakupovala posebna komisija pod vodstvom načelnika ministrstva poljedelstva dr. Gjoke Mitrovića plemenskih bika montafonske pasme za Južno Srbiju, ki si cer dne 3. avgusta v Ribnici, dne 4. avgusta v Dobropoljah, dne 5. v Zatličini in dne 6. avgusta v Veliki Loki, vsakrat ob 9. uri zjutraj po prihodu vlaka iz Ljubljane. Živinoreci naj prinesajo seboj poleg potnih listov tudi potrdilo županstva, iz katerega bo razvidno, da se osebno bavijo s kmetijstvom in da so sami izredili bika.

— Higijenski zavod v Ljubljani razpisuje mesto za računovodijo v II. kategoriji. Vopstevajo se samo prisilci, ki imajo strokovni izpit iz državnega računovodstva, in oni, ki opravljajo že dalje česa računska služba. — Gostilničarji, pozor! Točilna taksa za II. polovico tekočega leta zapade z 31. julijem. Naj nihče ne zamudi to plačati, ker je kazen za nepravčičeno plačilo v trikratnem iznosu.

— Pozor na stare 10dinarske bankovce! Stari 10dinarski bankovci so na prvi pogrej podobni sedanjim 100dinarskim. To v zadnjem času zlobarijo prebrisani goljufi, ki poskušajo zlasti na deželi svojo srčo. V zadnjih dneh je bilo javljeno, že več slučajev, da so izdajali mesto 100dinarskih bankovcev stare 10dinarske bankovce, posebno na sejnih in ob sličnih prilikah.

— Iz Zveze kulturnih društev v Ljubljani. Vsem dramatičnim društvom in podželjenskim odrom sporočamo, da smo prejeli od umetniškega oddelka pri ministrstvu prosvete v Beogradu na našo prošnjo glede znižanja takš od vstopnic za dilettantske predstave obvestilo, da se naši prošnji ne more ugoditi. Ministrstvo prosvete vztraja odločno na stališču in bo dovoljevalo društviom znižanje takš le na njih prošnje in sicer za vsako prireditev posebej. Društva naj se radi tega do praklica obražejo vselej pravčičeno sprošnjam na Umetniški oddelki ministrstva prosvete v Beogradu, naj prošnje pravilno kolektivno ter istim priložje vselej tudi program prireditev.

— Potovanje v Švico, Francijo in Italijo. Društvo za tujski promet v Zagrebu priredi letos večje društveno potovanje v Švico, Francijo in Italijo. Potovanje bo trajalo 18 dni. Odhod iz Zagreba dne 11. septembra preko Inomosta, Curihia, Lucerne in Basela v Pariz, kjer se bodo udeleženci mudili sedem dni. Povratak preko Lyonu, Nice, Geneve, Milana, Benetik in Trsta nazaj v Zagreb. Celokupna oskrba, stanovanje, potovanje itd. stane za III. razred 4500, za II. razred 5150 dinarjev. Razlika je samo pri vožnji, dočim je ostala oskrba enaka. Obširnejše informacije daje Društvo za tujski promet »Putnik« v Zagrebu, Jelačičev trg 6.

— Razširjenje malarije v Hercegovini. Radi dolgotrajnega deževja so nastala po Hercegovini na raznih krajinah močvirja. V zadnjih dneh pa je začelo prikapek solince, kar je imelo za posledico, da so se iz jajc, ki so se nahajajo na močvirjih, izlegli komarji, ki razsirjujejo malarijo. V Hercegovini se je zato v zadnjih dneh malarija zelo razširila, zlasti po deželi, kjer je tudi več smrtnih slučajev. Oblasti so podvezle vse mere, da bolezen kolikor mogoče zatravnje razširjenje prepreči. Stevilo bolnikov je zelo veliko in skoraj ni hiš, kjer bi ne bil vsaj po en član rodbine bolan.

— Samomor neznan zenske v Zagrebu. V sredo je v Zagrebu izvršila mlada, čedno oblečena žena samomor. Na mestu nekdanjega pokopaliska je skočila v Savo in utonila, še predno so ji mogli prisoketi na pomoč. Njenega trupla doslej še niso našli in je tudi vzrok njenega dejanja še popolnoma neznan. V torbic, ki so jo našli na obrežju, je bil samo majhen robček brez vsakega monograma in 15 dinarjev, tako da se doslej še niti ne ve, kdo in od kdo je samomorika.

— Golfin Mohan pobegnil. Pred par dnevi smo poročali o nekem Ivanu Mohanu, ki se je izdajal za tajnika vrhovnega sodišča in izvabil mlado dekle iz Beograda v Šabac. Ko so ga pozneje v Beogradu arretirali, so ugotovili, da ima na vesti še razne druge goljufije po Hrvatski in Sloveniji. Pred par dnevi so ga peljali s policijo nazaj v zapore. Med potomo se je Mohan iztrgal spremljajočemu orožniku in pobegnil. Dosej ga še niso izsledili. Domneva se, da je zbežal na Madžarsko.

— Trojček je porodila te dni žena poštne službe Mihe Kara v Belinčih v Prekmurju. Otroci, deček in dve deklice, kateri tudi mati, so zdravi in se počitijo dobr. Nesreča je le v tem, da je srečni oče državni nameščenec, ki mu bodo že s prihodnjim prvim, ko bo treba nasiliti tri-

nove lačne želodčke, odtegnili od njegovih prejemkov še par dinarjev, ki bi jih baš sedaj nujno potreboval. Bilo bi želeti, da mu javnost prisloči na pomoč s primernimi darili, bodisi v oblike in živilih, ali pa v denarju. Darovi naj se pošljajo na podružnico Jugoslav. Matice v Belinčih.

— Nesreča v Hrastniku. V sredo zvečer se je peljal zdravnik dr. Kumer s svojo soprogo na motornem kolesu proti Hrastniku. Nasproti je privolil neki voznik, ki pa se kljub ponovnim signalom ni hotel izogniti na pravo stran ceste. Dr. Kumer je zaviral in se hotel nazadnje sam izogniti, toda voznik je baš v tem trenutku zavolil tako nerodno preko ceste, da je motorno vozilo zadelo v kolesa voza in se prekucnilo. Dr. Kumer in njegova soproga, ki je sedela v prikolici vozu, sta sirača v cestni jarek, k sreči pa se jima ni pripeštili nič hujšega. Nesreča je zakrivil voznik, ki je star že 70 let in tako gluhi in kratkoviden, da ni slišal signalov in je še le v zadnjem hipu zapazil prihajajoči motor.

Iz Ljubljane

— I. Prihod Dancev v Ljubljano. Danes ob 11. dopoldne so z beogradskim brzovlakom prispele v Ljubljano Dance, 29 po številu, ki so priredili potovanje po Jugoslaviji. Na glavnem kolodvoru je došlo gostje pozdravil in imenujeli čitalniške pevski zbor. Dance so ostali v kupeju ter počakali na tržaški brzovlak, s katerim so se opoldne odpeljali v Postojno, kjer ostanejo 4 ure ter si ogledajo zanimivosti postojuče.

— 25letnica ljubljanske električne železnice. V soboto ob 9. zvečer mirozov godbe društva »Sloge« izpred remize po progri električne cestne železnice do glavnega kolodvora, nato pozdravil večer na vrtu hotela Miklič s sodelovanjem godbe in pevskega zborja. Gostje so prijavili iz Beograda, Subotice, Sarajeva, Novega Sada. V nedeljo ob 10. dopoldne kongres jugoslov. električnih cestnih železničarjev v mestni zbornici in ne kakor v vabilih, v Mestnem domu. Ob 4. popoldne velika ljudska veselica z bogatim srečolovom in plesem v vseh prostorih hotela Miklič in na vrtu. Sodeluje več godib in pevski zbor uslužencev. Vstopnina za osebo 5 Din.

— 25letnica ljubljanske električne železnice. V soboto ob 9. zvečer mirozov godbe društva »Sloge« izpred remize po progri električne cestne železnice do glavnega kolodvora, nato pozdravil večer na vrtu hotela Miklič s sodelovanjem godbe in pevskega zborja. Gostje so prijavili iz Beograda, Subotice, Sarajeva, Novega Sada. V nedeljo ob 10. dopoldne kongres jugoslov. električnih cestnih železničarjev v mestni zbornici in ne kakor v vabilih, v Mestnem domu. Ob 4. popoldne velika ljudska veselica z bogatim srečolovom in plesem v vseh prostorih hotela Miklič in na vrtu. Sodeluje več godib in pevski zbor uslužencev. Vstopnina za osebo 5 Din.

— 2) Mlekarstvo. Tu bodo razstavljeni mlekarški izdelki, surove maslo in sir. Mlekarške orodje in stroji.

— 3) Kmetijski stroji in orodje.

— 4) Buteljska vina iz slovenskih goric, nova in starata od leta 1917. na prej ter šampanje.

— 5) Dne 5. septembra se vrši na sejni razstava plemenskih konj. Zastopani bodo najlepši žrebci, kobile in žrebeti, zaskočene kobile in 2- do 3letne žrebice.

— Za najboljše predmete in živali so dočlene številne denarne nagrade, diplome in priznanja.

— Kmetijsko razstavo organizira poseben odbor v zvezi s Kmetijsko družbo.

— Pavillon »F«: Avtomobili in Radio-aparati. Razstava ima namen nazorno predsteti interesentom najmoderneje type avtomobilov in radio - aparativ. Z ozirom na vsečevi pomen, ki ga zavzema radio v gospodarskem in kulturnem življenju našega časa, je treba, da se temu izumu ugliči pot v najširše kroge naroda. Radio aparat je dobrodošel prijatelj tako posamezniku, kakor tudi državbam v dolgih zimskih večerih. Razstavo organizira ljubljanski Radio - Klub.

— Pavillon »G« obsega poljedelske stroje in orodje, mlekarške stroje, vinarsko, čebarsko in mlekarško orodje.

— V pavilonu »H« bo nameščena industrija in sicer: tekstilna, konfekcijska, kožuhovina, perilo, keramika, usne, konfekcija

Pokrajinska razstava, Ljubljana v jeseni

Pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra I. od 4. do 13. septembra 1926.

Našo belo in ponosno Ljubljano, gospodarsko in kulturno središče Slovenije, dicoj njen veseljem. Ustanova Ljubljanskega velesejem na vrtovnem prostoru v Ljubljani.

Pavillon »J« bo obsegal umetno vrtovnino. Vsi večji ljubljanski trgovski in umetniški vrtnarji so se združili in pridružijo razstavi, ki bo prva v takem velikem obsegu. Ljubljana do cestja je našem narodu last

Gospodarstvo

Stanje Narodne banke

dne 22. julija 1926.

Razlika v prismeri s stanjem dne 15. julija.

AKTIVA:	
Kovinska podlaga	406,0 — 4,8
posojila	1,313,1 — 1,9
račun za odkup kronskega novčanega	1,151,9
račun za časne razmenjave	349,9
plačljivni dolgoročni	2,966,3
štrednost državnih domen, založenih za izdajanje novčanic	2,138,3
baldo raznih računov	400,2 — 67,1
Skupaj	8,726,1
PASIVA:	
Od glavnega izplačanja rezervni fond novčanica v obliku	30,0 7,7 5,405,8 — 137,2
državni račun za časne razmenjave	349,9
državne terjatve po raznih računih	150,4 + 59,3
razne obveznosti	560,6 + 3,9
državne terjatve za zastavljene domene	2,138,3
plačilo za kupovanje zlata	83,0
Skupaj	8,726,1

Obrestna mera ostane neizpremenjena. Obtok novčanic se je znižal od zadnjega izkaza na 137,249,800 Din.

* — g Avtomobili v Ljubljani v jeseni. Prilikom velike Pokrajinske razstave, ki se vrši od 4. do 13. septembra 1926 na prostoru ljubljanskega velesejema, se priređe v posebnem paviljonu tudi specijalno razstavo avtomobilov, motornih koles, koles, pneumatike in potreščini. Uprava Ljubljanskega velesejema nudi vsem razstavljalcem stroke največje ugodnosti pri najemnini. Ujedno pozivljamo vse zainteresirane tvrdke, da najkasneje do 5. avgusta 1926 prijavijo in natančno navedejo, koliko prostora potrebujete in kaj nameravate razstaviti. Vse razstavno blago uživa ugodnosti polovične blagovne tarife na železnicah. Uprava Ljubljanskega velesejema ujedno pozivlja vse v navedene branže spadajoče tvrdke, da se polnoštveno odzovejo našemu vabilu.

— g Naša trgovina s Francijo. Francija je uvozila v Jugoslavijo l. 1921 za 188 milijonov 120,018 Din, l. 1922 za 195,855,556, leta 1923 za 270,192,233, l. 1924 za 276,374,627 in l. 1925 za 323,107,273 Din blaga. Izvozila pa je iz Jugoslavije l. 1921 za 40,783,984, l. 1922 za 215,812,560, l. 1923 za 348,154,850, l. 1924 za 362,874,301 in l. 1925 za 180 milijonov 536,554 Din. Iz teh podatkov je razvidno, da igra Francija v naši zunanjji trgovini zelo važno vlogo.

— g 30 milijonov pruhanih država na premogu. Uduženje lastnikov premogovnikov je imelo te dni sejo, na kateri se je razpravljalo o zahtevi finančnega in prometnega ministra, naj bi se celo premoga pri državnih dobavah znižale. Lastniki so sklenili znižati ceno tako, da bo država pruhani na premogu 30 milijonov.

— g Razpis za dobrovo drž. Po odredbi ministrstva za agrarno reformo št. 25/851 od 19. julija 1926 se razpisuje na podstavi cl. 82 zakona o drž. računovodstvu javna ustrena dražba za dobrovo 43 m³ suhih bukovih drž. za kurjava. Dražba se bo vršila dne 9. avgusta 1926 ob 11. uri v uradnih prostorih agrarne direkcije v Ljubljani, Gospodarska ulica 15/I. Pogoji so interesantni na vpogled med uradnimi urami v vložišču imenovanje direkcije.

— g Vagoni za izvoz. V prometnem ministru se je vršilo te dni druga konferenca zastopnikov poedinih direkcij, na kateri se je razpravljalo o vagonih za izvozno sezono. Izpraznjeni bodo vsi vagoni, v katerih stajajo železničarji. Zeležničarjem bo dala uprava na razpolago stanovanja, vagoni pa dobre izvozničarji.

— g Tvrde in Kmetijska razstava. Uprava Ljubljanskega velesejema priredi

Divje češnje 2183
cele ali koščice kup mo. "Fructus",
Ljubljana, Krekov trg 10.

Najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica

Ivan Bricelj, Ljubljana
Dunajska cesta 15 in Gosposvetska c. 2
(dvorišče karavne "Evropa")

Se priporoča. — Izvršitev točna,
cene zmerne. 78-T

«Irljija»,
Kralja Petra trg 8, telef.
fon 220. — Premog, drva,
koks, cement.
53/T

Inozemec,
izobražen, premožen, odličnega mišljenja, se želi
počitnem potom seznamiti z domo iz družbe. —
Cen. ponudbe pod «Vesta/219» na upravo «Slov. Naroda».

KOKS - ČEBIN
Wolfova 1/II Telefon 56

Starci kolesarji priporočajo le
„Puch“ - kolesa

zato jih večina pridno kupuje le pri tvrdki

Ign. Vok, Ljubljana
Tavčarjeva (Sodna) ul. 7

Nizke cene! 117 T Tudi na obroke!

Prometni zavod za premog d. d.
v Ljubljani :: prodaja 21-T

:: premog ::

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno pravovrstni češkoslovaški in angleški koks za livanje in domačo uporabo, kovački premog, črni premog in brikelje

Naslov: PROMETNI ZAVOD za PREMOG d. d.
v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/1

To in ono

Iz dežele dolarjev

Največje bogastvo na svetu je napočeno v bančnem okraju Newyorka, v Wall Streetu. V obširnih podzemnih prostorih leže kipi zlata, brusenih in nebrušenih draguljev in drugih vrednot, ki tvorijo solidno podlago ameriških finanč. Nedavno se je pomikal po newyorskih ulicah spreval, kakšnega svet menda še ni videl. Državna banka je prevzela v novo bančno poslopje tri milijarde dolarjev ali v naši valuti nad 56 milijard dinarjev. To je bil največji prevoz denarja in vrednot, kar jih je videl svet. Gotovino ameriške državne banke so prevažali po newyorskih ulicah in a37 broniranih avtomobilih. Avtomobile je spremljalo 25 policijskih detektivov, 50 stražnikov, 25 privatnih detektivov in 118 oboroženih nameščencev družbe, ki je prevzela prevoz tega ogromnega premozja. Poleg tega so bile vse ulice, po katerih so vozili denar, zastražene z vojaštvom in strojnimi puškami.

Spreval se je pomikal od starega bančnega poslopja neke sobote zgodaj zjutraj, ko je promet na newyorskih ulicah najmanjši. Prvi dan so prepeljali pol milijarde dolarjev. Denar so prevažali od jutra do poznega večera. Drugo jutro se je pomikal po zastraženih ulicah, glavnih spreval. Stire broniranih avtomobilov, oboroženi s strojnimi puškami, so stali na ulici, po kateri se je prevažalo zlato. Na stopničkah starega bančnega poslopja in pri vhodu v novo poslopje so stale strojne puške. Ameriški državni zaklad je prevzalo sedem broniranih avtomobilov, med njimi tudi najmodernejši avtomobil »N. 501«, ki je po imenu vesčakov popolnomu zavarovan pred napadi. Kmalu po 12. uri je bil prevoz končan. Bronirani avtomobili so vozili sem in tja 100krat ter prepeljali 700 ton zlata in srebra.

Kobilice na Kavkazu

Glasom poročil iz Bakua ogrožajo južno Rusijo ogromne množine kobilic. Pred par leti so bila polja radi velikanskih poplav skoraj popolnoma uničena. Jedva so si sedaj nekoliko opomogla, pa jim preti nova nevarnost od kobilic, ki so se v velikanskem številu priselile ob bogzna kod. Celi oblaki kobilic se dvigajo v zrak in romajo od pokrajine do pokrajine. Kamor se spuste na zemljo, uničijo vse, kar je količaj zelenega. Žitne bilke pogrijejo do korenin, drevje je oskubljeno, kakor da bi ga popali požar. Pred par dnevi so opazili nad Bakuom oblak kobilic v izmeri 25 kvadratnih kilometrov. Oblasti poskušajo vse, da kobilice zatrejo, toda doslej so ostali vsi poskusi brez uspeha. Kobilice se pomikajo od Kavkaza po dolini Volge navzgor. Že dolje povzročena škoda je ogromna. Sedaj so odpolali v ogrožene kraje večje oddelke aeroplakov, ki so oboroženi z bombami in strupenim plinom, da poskusijo na ta način zatreći to škodljivo

Spalnica

iz hrastovega lesa, skoraj nova, ter nekaj kušnjenskih del, išče službo. Nastovi lahko takoj. Ponudbe pod »Poštovo/219« na upravo »Slov. Naroda«.

Damsko kolo
dobro ohraneno, radi se lije takoj naprodaj. — Ponudbe pod Kolo/219 na upravo »Slov. Nar.«.

Učenec,
močan, se želi izučiti v trgovini z mešanim blagom. — Ponudbe pod »Učenec/219« na upravo »Slov. Naroda«.

Prostovoljna
javna dražba
spalnega in kuhiškega
dobro ohranjenega pohištva,
stenskih slik in kuhiškega
orodja se bo vršila dne 2. avgusta t.
l. ob 9. uri dopoldne v
Ljubljani, Vegova ulica
št. 6, pritličje.

Ključavničarski
pomočnik
močan, zmožen slovenskega
in nemškega jezika — išče službo
manufakturne stroke. —
Ponudbe pod Potnik/219 na upravo »Slov. Nar.«.

Konopce in vrvi
nudi
tvornica KANAPA I UŽARIJE d. d.
ODŽACI (Bačka)

Zahvaljujte cenik!

Zahvaljujte cenik!